

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkīyē ādikāvyē yuddhakāṇḍē
॥ navādhikaśatatamaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by
Sunder Kidāmbi
with the blessings of
śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan
His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ navādhikaśatatamaḥ sargaḥ ॥

vibhīṣaṇasya vilāpaḥ śrīrāmēṇa tasya prabōdhanapūrvakaṁ
rāvaṇāntyēṣṭisaṁskārārthaṁ taṁ pratyādēśadānam

bhrātaraṁ nihataṁ drṣṭvā
śayānaṁ nirjitaṁ raṇē |
śōkavēgaparītātmā
vilālāpa vibhīṣaṇaḥ ॥ 6.109.1 ॥

vīravikrānta vikhyaṭa
pravīṇa nayakōvida |
mahārhaśayanōpēta
kiṁ śēṣē nihatō bhuvi ॥ 6.109.2 ॥

nikṣipya dīrghau niścēṣṭau
bhujāvaṅgadabhūṣitau |
mukuṭēnāpavṛttēna
bhāskarākāravarcaśā ॥ 6.109.3 ॥

tadidaṁ vīra samprāptaṁ
yanmayā pūrvamīritam |

kāmamōhaparītasya

yat tanna rucitaṃ tava || 6.109.4 ||

yanna darpāt prahastō vā

nēndrajinnāparē janāḥ |

na kumbhakarṇō'tirathō

nātikāyō narāntakaḥ |

na svayaṃ bahu manyēthā -

stasyōdarkō'yamāgataḥ || 6.109.5 ||

gataḥ sētuḥ sunītānāṃ

gatō dharmasya vighrahaḥ |

gataḥ sattvasya saṅkṣēpaḥ

suastānāṃ gatirgatā || 6.109.6 ||

ādityaḥ patitō bhūmau

magnastamasi candramāḥ |

citrabhānuḥ praśāntārci -

rvyavasāyō nirudyamaḥ |

asmin nipatitē vīrē

bhūmau śastrabhṛtāṃ varē || 6.109.7 ||

kiṃ śēṣamihalōkasya

gatasattvasya samprati |

raṇē rākṣasaśārdulē

prasupta iva pāṃsuṣu || 6.109.8 ||

dhṛtipravālaḥ prasabhāgryapuṣpa -

stapōbalaḥ śauryanibaddhamūlaḥ |

raṇē mahān rākṣasarājavarṇkṣaḥ
sammarditō rāghavamārutēna || 6.109.9 ||

tējōviṣāṇaḥ kulavaṃśavaṃśaḥ
kōpaprāsādāparagātrahastaḥ |
ikṣvākusiṃhāvagrhitadēhaḥ
suptaḥ kṣitau rāvaṇagandhahastī || 6.109.10 ||

parākramōtsāhaviḥmbhitārci -
rniḥśvāsadhūmaḥ svabalapratāpaḥ |
pratāpavān saṃyati rākṣasāgni -
rnirvāpitō rāmapayōdharēṇa || 6.109.11 ||

siṃharkṣalāṅgūlakakudviṣāṇaḥ
parābhijidgandhanagandhavāhaḥ |
rakṣōvrṣaścāpalakarnacakṣuḥ
kṣitiśvaravyāghrahatō'vasannaḥ || 6.109.12 ||

vadantaṃ hētumadvākyam
paridṛṣṭārthanīścayam |
rāmaḥ śōkasamāviṣṭa -
mityuvāca vibhīṣaṇam || 6.109.13 ||

nāyam vinaṣṭō niścēṣṭaḥ
samarē caṇḍavikramaḥ |
atyunnatamahōtsāhaḥ
patitō'yamaśaṅkitaḥ || 6.109.14 ||

naivam vinaṣṭāḥ śōcantē
kṣatradharmavyavasthitāḥ |

vṛddhimāśaṃsamānā yē
nīpatanti raṇājirē || 6.109.15 ||

yēna sēndrāstrayō lōkā -
strāsitā yudhi dhīmatā |
tasmin kālasamāyuktē
na kālaḥ parīśōcitum || 6.109.16 ||

naikāntavijayō yuddhē
bhūtapūrvaḥ kadācana |
parairvā hanyatē vīraḥ
parān vā hanti saṃyugē || 6.109.17 ||

iyam hi pūrvaiḥ sandiṣṭā
gatiḥ kṣatriyasammatā |
kṣatriyō nihataḥ saṅkhyē
na śōcya iti niścayaḥ || 6.109.18 ||

tadēvaṃ niścayaṃ dṛṣṭvā
tattvamāsthāya vijvaraḥ |
yadihānantaram kāryaṃ
kalpyaṃ tadanucintaya || 6.109.19 ||

tamuktavākyaṃ vikrāntaṃ
rājaputraṃ vibhīṣaṇaḥ |
uvāca śōkasantaptō
bhrāturhitamanantaram || 6.109.20 ||

yō'yaṃ vimardēṣvavibhagnapūrvaḥ
suraiḥ samastairapi vāsavēna |

bhavantamāsādya raṇē vibhagnō
 vēlāmivāsādya yathā samudraḥ || 6.109.21 ||

anēna dattāni vanīpakēṣu
 bhuktāśca bhōgā nibhṛtāśca bhr̥tyāḥ |
 dhanāni mitrēṣu samarpitāni
 vairāṇyamitrēṣu ca yāpitāni || 6.109.22 ||

ēṣō'hitāgniśca mahātapāśca
 vēdāntagaḥ karmasu cāgryaśūraḥ |
 ētasya yat prētagatasya kṛtyaṃ
 tat kartumicchāmi tava prasādāt || 6.109.23 ||

sa tasya vākyaiḥ karuṇairmahātmā
 sambōdhitāḥ sādhu vibhīṣaṇēna |
 ājñāpayāmāsa narēndrasūnuḥ
 svargīyamādhānamadīnasattvaḥ || 6.109.24 ||

marañāntāni vairāṇi
 nirvṛttaṃ naḥ prayōjanam |
 kriyatāmasya saṃskārō
 mamāpyēṣa yathā tava || 6.109.25 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkīyē ādikāvyē
 yuddhakāṇḍē navādhikaśatatamaḥ sargaḥ ||